

Kamenné památky Miletínska

Svatý Gotthard na Tašenberku

Barokní socha svatého Gottharda vítá návštěvníky Miletína přijíždějící po hlavní silnici od Hořic. Spolu s teletínským Svatým Donátem je tradičně považována za dílo Matyáše Brauna nebo některého jeho žáka. Rok vzniku (1731) tuto možnost nevyklučuje, nicméně chybí pro ni jakýkoliv doklad.

Umístění sochy je jedinečné. Byla postavena na nejvyšším místě nad Miletínem, světec se tak sklání ze svého vysokého podstavce k městu, aby je ochránil před živelnými pohromami. Plastika představuje bavorského biskupa Gottharda oblečeného v biskupském ornátu, ztvárněného v životní velikosti, krácejícího, opírající se o biskupskou berlu. Gotthard žil v letech 960–1038, působil jako misionář, později jako opat několika klášterů, nakonec byl biskupem v Hildesheimu. Věnoval se dobročinnosti, zasloužil se o vznik mnoha špitálů a útulků pro chudé, podporoval výchovu mládeže i rozvoj umění. Jako světec (svatořečen byl již v roce 1131) je patronem zedníků a cestujících, ochráncem před nemocemi a živelnými pohromami.

Sochu nechal postavit hrabě Jiří Fridrich z Oppersdorfu, dědic miletínského panství po své první ženě Barboře z Valdštejna. Právě erby těchto hraběcích manželů byly původně vytesány v kartuši s korunkou na přední straně podstavce. Kolem roku 1809 však byly vyhlazeny a nahrazeny iniciálami Ignáce Falge (o okolnostech jsme

psali minule). Pod kartuší je pak latinská modlitba:

*A FVLgVre & teMpesta-
te Lberet nos agrosqVe
SanCtVs GottharDVs
PatronVs noster.*

*[Před bleskem a bouří at
nás a pole ochraňuje svatý
Gotthard, náš patron]*

Chronogram v textu odpovídá letopočtu 1731. Miletínský farář Jan Arnold kdysi nápis volně přeložil a zveršoval takto:

*Svatý Gottharde,
přimluv se za nás, by nám
Bůh ráčil dát pohodlný
čas. Od škodné bouřky
a hromobití, napoj zem
českou i nás rač chrániti.*

Jak šel čas

O plastice se bohužel dochovalo jen minimum zpráv.

Ještě na počátku 20. století však byla v dobrém stavu, biskup svíral v pravici svoji berlu, podstavec byl patrně polychromován.

1946 Důkladně byly prořezány obě lípy po stranách sochy.

1963 Socha zapsána na seznam nemovitých kulturních památek.

1994 Proběhla oprava sochy z prostředků Nadace Aloise Hlavatého.

2008 Na východní straně byla vysazena nová lípa, náhrada za původní strom, poražený v 90. letech.

Prameny a literatura

Státní okresní archiv Jičín:

- *Kronika Miletína, města a okolí. Svazek II (Josef Špringer).*

- *MNV Miletín, Pamětní knihy z let 1939–1952 a 1953–1983 (František Kučera)*

- *Farní úřad Miletín, Pamětní kniha 1836–1920*

Dokumentace Městského úřadu Miletín.

CECHNER, Antonín: Soupis památek historických a uměleckých v království Českém. Svazek XXXI – Politický okres Novopacký. Praha 1909.

RULÍŠEK, Hynek: Postavy, atributy, symboly. Slovník křesťanské ikonografie. Nakladatelství Karmášek 2006

Na překladu z latiny spolupracoval Mgr. Petr Polehla, Ph.D.

Fotografie: repro Soupis památek, archiv autora

Jan Hlavatý